

Національний
форум міст-
партнерів

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Швейцарська
Конфедерація

Проект ПРООН та «Кока-Кола»/
ТМ "Bonaqua" "Кожна краплина має
значення"

Empowered lives.
Resilient nations.

Програма розвитку
ООН
в Україні

**ПРОТОКОЛ ТА ВИСНОВКИ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО ФОРУМУ МІСТ-ПАРТНЕРІВ
ПРОЕКТУ ПРООН «МУНІЦИПАЛЬНА ПРОГРАМА ВРЯДУВАННЯ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ»**

10-12 грудня 2012 р.
м. Львів

Присутні:

Представники ПРООН/МПВСР:

- 1) Елена Панова, заступниця Директора ПРООН в Україні;
- 2) Оксана Реміга, старший програмний менеджер ПРООН;
- 3) Ірина Скалій, менеджер проекту ПРООН/МПВСР;
- 4) Євген Зеленко, координатор зв'язків із громадськістю та роботи зі ЗМІ ПРООН в Україні;
- 5) Тетяна Кудіна, спеціаліст з координування проектів ПРООН;
- 6) Леонід Туловський, спеціаліст ПРООН/МПВСР з управління якістю;
- 7) Олена Урсу, експерт ПРООН/МПВСР з питань врядування та сталого розвитку;
- 8) Лідія Мовчан, фінансовий асистент ПРООН/МПВСР;
- 9) Галина Смірнова, спеціаліст ПРООН/МПВСР з моніторингу та зв'язків;
- 10) Олександра Юдіна, адміністративний асистент проекту ПРООН/МПВСР;

Національні/міжнародні експерти:

- 1) Ілона Постемська, координатор проектів Швейцарського бюро співробітництва в Україні;
- 2) Віра Радченко, заступник директора департаменту житлової політики Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України;
- 3) Сергій Кошарук, заступник виконавчого директора Асоціації енергоефективних міст України;
- 4) Валентина Дарнопих, виконавчий директор Асоціації «Міста електронного врядування України»;
- 5) Антоніна Домікан, заступник виконавчого директора Асоціації малих міст України;
- 6) Людмила Дмитрук, головний консультант Комітету Верховної Ради України з державного будівництва та місцевого самоврядування;
- 7) Олена Саватєєва, головний спеціаліст відділу реформування житлової сфери, Мінрегіонбуд;
- 8) Людмила Титатренко, головний спеціаліст відділу реформування житлової сфери, Мінрегіонбуд;
- 9) Лідія Шкуріна, головний консультант Комітету Верховної Ради України з державного будівництва та місцевого самоврядування;
- 10) Людмила Дмитрук, головний консультант Комітету Верховної Ради України з державного будівництва та місцевого самоврядування;
- 11) Тетяна Маматова, консультант проекту ПРООН/МПВСР, професор ДРІДУ НАДУ;
- 12) Денис Гурський, консультант проекту ПРООН/МПВСР з інноваційних соціальних проектів;

Представники міст-партнерів:

- 1) Богдан Білик, начальник управління економічного та інтеграційного розвитку виконавчого комітету Івано-Франківської міської ради, муніципальний координатор в м. Івано-Франківськ;

- 2) Володимир Бойко, заступник Кагарлицького міського голови;
- 3) Владислав Бонько, заступник міського голови, м. Саки;
- 4) Петро Вахнюк, муніципальний координатор проекту, м. Рівне;
- 5) Степан Веселовський, заступник директора КП «Інститут міста»;
- 6) Сергій Гаргат, громадський активіст в м. Долина, голова ГО «Центр підтримки та розвитку реформ»;
- 7) Андрій Гриценко, спеціаліст відділу підтримки муніципальних ініціатив та інвестицій Кагарлицької міської ради;
- 8) Юлія Гуртова, спеціаліст відділу підтримки муніципальних ініціатив та інвестицій Вознесенської міської ради;
- 9) Володимир Дебой, Житомирський міський голова;
- 10) Дмитро Жигулін, директор КП РЕП, м. Бахчисарай;
- 11) Аркадій Зайдман, Джанкойський міський голова;
- 12) Олександр Заїка, муніципальний координатор у м. Вознесенськ;
- 13) Василь Канюк, голова Великоберезнянської районної Ради Закарпатської області;
- 14) Оксана Кирилюк, заступник Українського міського голови;
- 15) Олександр Кобзарев, директор КП «Інститут міста», Львів;
- 16) Павло Козирев, міський голова м. Українка;
- 17) Сергій Колотов, заступник міського голови, м. Новоград-Волинський;
- 18) Андрій Кузнецов, начальник управління міського господарства Євпаторійської міської ради;
- 19) Олексій Лесечко, спеціаліст першої категорії Новоозернівської селищної ради;
- 20) Андрій Лисенко, головний спеціаліст відділу з питань економічної політики, управління економіки, м. Рубіжне;
- 21) Дмитро Лосєв, заступник голови Державного фонду сприяння місцевого самоврядування;
- 22) Віталій Луков, перший заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, м. Вознесенськ;
- 23) Мар'яна Малачівська, Львівська міська рада;
- 24) Олександр Мельник, муніципальний координатор у м. Тульчин;
- 25) Тетяна Нечипорук, муніципальний координатор проекту, смт. Новоозерне;
- 26) Ольга Палагіцька, секретар Щолкінської міської ради, АР Крим;
- 27) Олеся Панченко, спеціаліст Житомирської міської ради;
- 28) Сергій Полисюк, заступник Кіровського міського голови;
- 29) Олександр Поліщук, журналіст, м. Рівне;
- 30) Анна Ребдева, учасниця Школи юних журналістів, Житомир, переможець конкурсу для журналістів;
- 31) Володимир Романенко, заступник начальника Департаменту інформаційних технологій, Вінницька міська рада;
- 32) Едуард Савік, заступник міського голови, м. Нововолинськ;
- 33) Дмитро Скоропад, керівник Школи юних журналістів, м. Житомир, переможець конкурсу для журналістів;
- 34) Володимир Смолій, начальник відділу інвестицій, енергозбереження та муніципального розвитку, Долинська міська рада;
- 35) Роксолана Смолій, спеціаліст Долинської міської ради;
- 36) Ірина Соколовська, завідувач ДНЗ № 7, Калинівська міська рада;
- 37) Оксана Стефунько, муніципальний координатор м. Галич;
- 38) Юлія Табаченко, учасник Школи юних журналістів, переможець конкурсу для журналістів;
- 39) Олена Тесацька, спеціаліст відділу підтримки муніципальних ініціатив та інвестицій Калинівської міської ради;
- 40) Орест Трачик, Галицький міський голова;
- 41) Ільмі Умеров, голова Бахчисарайської РДА;
- 42) Олег Федоришин, спеціаліст Ресурсного центру сталого розвитку в м. Івано-Франківськ;
- 43) Марина Фурс, журналіст газети «7 днів», м. Рівне, переможець конкурсу для журналістів;
- 44) Володимир Хомко, Рівненський міський голова;
- 45) Олександр Цацук, заступник начальника управління житлового господарства департаменту ЖКГ, Миколаївська міська рада.

- 46) Анатолій Мельничук, консультант помічник;
- 47) Орест Муха, Львівський центр інвестицій;
- 48) Володимир Дугинець, Львівський центр інвестицій;
- 49) Софія Буртак, молодіжно-жіночий гендерний центр ім. Наталі Кобринської м. Львів;
- 50) Сирцов Олександр, журналіст «Львівської газети»;
- 51) Євген Федішин, видавництво ВК «АРС»;

1. Відкриття зустрічі та презентації експертів

Відкриваючи зустріч, **Володимир Хомко**, Рівненський міський голова, Головуючий Національного форуму міст-партнерів (НФМП) привітав учасників форуму і розповів, що за період роботи ПРООН/МПВСР було досягнуто суттєвих результатів у сфері інституційного розвитку. Пан Хомко зазначив, що робота з мотивування громадян у житлових будинках, освітніх закладах, громадських організаціях до об'єднання та спільних дій вимагає величезних зусиль, проте приводить до реальної самоорганізації населення. Результатом співпраці міста з Програмою стало ухвалення Муніципальної програми сталого розвитку м. Рівне на 2009-2012 рр., за якою щорічно близько 30 проектів отримують підтримку. Так у 2012 році впроваджуються 29 проектів, з яких 5 проектів фінансуються в партнерстві з ПРООН/МПВСР, 24 проекти фінансуються міською радою в партнерстві з громадами. Загальна вартість проектів становить 4,9 млн. грн. Основні досягнення Програми включають зміцнення віри людей у свої сили завдяки поширенню позитивних прикладів, вивчення досвіду роботи між громадами, містами та співпраця між владою та громадами та вирішення конкретних питань на місцевому рівні. Пан Хомко наголосив на важливості фінансування Загальнодержавної програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009 – 2014 роки в обсязі 3-4 млрд грн. щорічно.

Елена Панова, заступниця Директора ПРООН в Україні, привітала учасників та учасниць та висловила вдячність всім присутнім за участь у восьмому щорічному засіданні НФМП. Пані Панова зауважила, що присутність представників Асоціації малих міст, Асоціації районних та обласних рад, Асоціації міст е-врядування та Мінрегіону свідчить про успіх платформи НФМП. Основними досягненнями проекту в 2012 році були покращення умов проживання мешканців міст через реалізацію проектів громад із залученням громад; розвиток муніципального е-врядування (краудсорсинговий проект в м. Івано-Франківськ, проекти із запровадження систем управління якістю при наданні муніципальних послуг, створення Центру надання адміністративних послуг). Пані Панова особливо відзначила затвердження Мінрегіоном типових освітніх програм для підготовки та підвищення кваліфікації голів та членів ОСББ. Пані Панова подякувала учасникам за впровадження в містах підходу до місцевого розвитку із залученням громади. Проект ПРООН/МПВСР буде завершено в кінці 2013 року, тому рік буде дуже важливим з точки зору документування та узагальнення досвіду. ПРООН буде підтримувати міста і після 2013 року у сферах житлово-комунального господарства через підтримку ОСББ та енерго-ефективних проектів, муніципального електронного врядування із залученням соціальних медіа та інноваційних підходів до врядування. ПРООН як нейтральна міжнародна організація може забезпечити ефективну взаємодію між органами місцевого самоврядування та організаціями громадянського суспільства. Протягом 2013 року будуть визначені ефективні шляхи подальшої взаємодії з містами.

Ілона Постемська, координатор проектів Швейцарського бюро співробітництва (ШБС) привітала учасників від імені ШБС та окреслила основні напрямки підтримки України у наступні роки. Зокрема п. Ілона відзначила подальшу роботу у селах та невеликих містах щодо підтримки проектів у сфері водопостачання, каналізації та поводження з ТПВ, а також наголосила, що ШБС розглядає можливості надання допомоги містам у сфері е-врядування.

Олександр Аліпов, перший заступник Міністра регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ у відеозверненні наголосив на важливості роботи, яку проводить ПРООН. Міністерство підтримує партнерський проект ПРООН/МПВСР, оскільки він зміцнює місцеве самоврядування. Міністерство

отримує позитивні відгуки від співпраці з ПРООН. Пан Аліпов зауважив, що досягнення проекту потребують поширення, досвід проекту необхідно застосовувати в законодавчому проекті для створення самодостатніх громад в Україні.

Дмитро Лосев, заступник голови Державного фонду сприяння місцевому самоврядуванню назвав пріоритети у сфері місцевої та регіональної демократії - покращення управління на місцевому та регіональному рівнях та забезпечення належної поінформованості громад щодо дій влади. Міністри країн-членів Ради Європи в Утрехтському порядку денному на 2010-2013 рр. серед основних завдань для країн Ради Європи визначили підвищення рівня демократичної участі населення в суспільному житті на місцевому та регіональному рівнях, зменшення складності та витратності існуючої системи місцевого та регіонального управління та підвищення його ефективності, розширення доступу до послуг житлово-комунального господарства на місцевому рівні та посилення уваги до зростаючого впливу електронних технологій на участь громадян. Реформа місцевого самоврядування повинна бути зрозумілою для громадян, тому важливо впроваджувати електронне врядування. ПРООН/МПВСР з успіхом вдається підтримувати більшість з зазначених пріоритетів, зазначив пан Лосев.

Ірина Скалій, керівник ПРООН/МПВСР розповіла про досягнення проекту у 2012 році, серед яких особливо відзначила схвалення Мінрегіоном типових освітніх програм для підвищення кваліфікації членів правлінь ОСББ та управителів будинків, проведення аналітичного дослідження щодо систем управління якістю (СУЯ) при наданні муніципальних послуг відповідно до стандарту ISO 9001:2008, створення веб-порталу Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд», створення соціального відеоролику про ефективного власника житла та проведення конкурсу для журналістів на кращу історію успіху ОСББ у співпраці з Мінрегіоном. Також, завершено пілотування інструментарію «Верховенство права в публічному управлінні» у м. Львів та Феодосія. В рамках міжмуніципального проекту в сфері поводження з твердими побутовими відходами в Тульчинському районі (впроваджується за підтримки Швейцарсько-українського проекту «Підтримка децентралізації в Україні») проведено інформаційну кампанію, розроблено Стратегію інтегрованого поводження з твердими побутовими відходами для району, облаштовано пілотні майданчики для роздільного збору відходів. В 2012 р. за підтримки проекту СУЯ впроваджено в м. Львів та Бахчисарай, а е-документообіг впроваджують в м. Долина. В м. Вознесенськ впроваджено е-документообіг та створено Центр надання адміністративних послуг.

В 2012 році підтримано 22 проекти громад, серед них 4 – в рамках спільного проекту ПРООН та компанії «Кока-Кола» (ТМ «ВопАqua») «Кожна краплина має значення», на загальну суму 2.74 млн. грн. У 2013 році Проект має на меті надавати підтримку законодавчій роботі, зокрема у сфері ЖКГ, місцевого самоврядування та регіонального розвитку, провести документування досвіду, надавати підтримку містам у впровадженні СУЯ та е-врядування, створювати центр управління знаннями «Кращі практики е-врядування в Україні», пілотувати інноваційні проекти із залученням соціальних медіа.

Віра Радченко, заступник директора департаменту житлової політики Мінрегіону розповіла про 7 пріоритетів реформи ЖКГ, якими є прозорість законодавства і дерегуляція галузі, повний облік ресурсів, монетизація пільг та субсидій, ефективний програмно-цільовий метод, «дешеві» кошти, економічно обґрунтовані тарифи, створення ефективного власника житла. Пані Радченко розповіла про реалізацію та хід фінансування Загальнодержавної програми реформування і розвитку житлово-комунального господарства на 2009 – 2014 роки.

Оксана Реміга, Старший програмний менеджер ПРООН розповіла про пріоритети ПРООН у сфері місцевого розвитку та децентралізації, а також представила бачення майбутнього розвитку МПВСР на 2013-2015 роки. Стратегічними напрямками діяльності ПРООН на майбутнє буде розширення можливостей для підтримки створення ОСББ, підтримка інноваційних практик міського врядування, розвиток спроможностей недержавного сектору для моніторингу якості надання адміністративних послуг та збереження водних ресурсів. Пріоритетами для МПВСР у 2013 році буде консолідація досвіду та посилення підтримки Уряду України для забезпечення сталості результатів, аналіз та поширення набутого досвіду, розробка нових проектних ідей.

Ілона Постемська, Координатор проектів ШБС в Україні, розповіла, що Уряд Швейцарії працює в Україні з середини 1990-их років з метою надання технічної та фінансової допомоги. Відповідно до рамкової угоди, підписаної між Урядами України і Швейцарії, в Україні діють дві Швейцарські агенції:

Швейцарське бюро співробітництва (як частина Міністерства зовнішніх справ Швейцарії) та Державний економічний секретаріат (як частина Міністерства економіки Швейцарії). У 2010 році було розроблено спільну стратегію роботи ШБС і ДЕС в Україні на 2011-2014 роки, якою передбачені чотири пріоритетні сфери: місцеве самоврядування та публічні послуги, репродуктивне здоров'я, забезпечення фінансової та економічної стабільності, сталий енергоменеджмент. Загальний бюджет на 2011-2014 роки склав 60 мільйонів швейцарських франків (550 млн. грн.). Пріоритетними напрямками роботи у сфері місцевого самоврядування для Уряду Швейцарії є: енергоефективність багатоквартирних будинків, водопостачання та поводження з твердими побутовими відходами з використанням механізму міжмуніципальної співпраці.

Леонід Туловський, спеціаліст ПРООН/МПВСР з питань якості, ознайомив учасників та учасниць зі змінами у законодавстві та діяльністю проекту щодо підтримки об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) та представив типові освітньо-професійні програми для здобуття кваліфікації «Управитель багатоквартирного житлового будинку» та підвищення кваліфікації голів та/або членів правлінь ОСББ. Програми були розглянуті та отримали схвальні рецензії від науковців з Харківської національної академії міського господарства, Київського національного університету будівництва і архітектури та Київського університету управління та підприємництва. Програми були схвалені міністерством на засіданні секції житлово-комунального господарства Науково-технічної ради Мінрегіону.

Людмила Дмитрук, головний консультант Комітету ВРУ з державного будівництва та місцевого самоврядування підсумувала досвід співпраці між Комітетом та ПРООН/МПВСР.

Тетяна Маматова, консультант ПРООН представила ключові висновки дослідження, проведеного за підтримки ПРООН/МПВСР «Упровадження систем управління якістю при наданні муніципальних послуг відповідно до вимог ISO 9001:2008: існуючі практики та напрями удосконалення».

Друга секція була присвячена ініціативам міст-партнерів у сфері демократичного врядування, реалізованих за підтримки проекту ПРООН «Муниципальна програма врядування та сталого розвитку». В ході секції було представлено досвід покращення надання адміністративних послуг в м. Вознесенськ, пілотну ініціативу для тестування системи збирання ТПВ в п'яти багатоквартирних будинках, в яких створено ОСББ в м. Тульчин, досвід облаштування велосипедних доріжок у м. Долина, сталість результатів «Муниципальної програми врядування та сталого розвитку» на прикладі м. Івано-Франківськ.

Віра Радченко, заступник директора департаменту житлової політики Мінрегіону та **Галина Смірнова**, спеціаліст ПРООН/МПВСР з моніторингу та зв'язків підвели підсумки конкурсу для журналістів на кращу історію успіху ОСББ, що проводився у трьох номінаціях: кращий аналітичний матеріал, репортажний матеріал та теле- радіо сюжет.

Учасникам було представлено ролик соціальної реклами щодо створення ефективного власника житла, створений проектом ПРООН/МПВСР спільно з Мінрегіоном. Головне завдання ролика – змусити мешканців багатоквартирних будинків усвідомити, що вони є власниками будинку на правах спільної сумісної власності і повинні дбати про будинок.

Денис Гурський представив інформаційно-комунікаційні технології для мобілізації мешканців і навів конкретні приклади інноваційних соціальних проектів. Всі соціальні проекти можна розділити на три категорії, а саме: покращення окремих аспектів якості життя шляхом інформування про локальні проблеми, збір коштів на соціально-значущі проекти та поєднання та реорганізація спільнот.

В рамках засідання НФМП проекту ПРООН «Муниципальна програма врядування та сталого розвитку» 11 грудня проведено семінар по обміну досвідом Львівської міської ради з іншими містами-партнерами проекту. В ході семінару представники Львівської міської ради, її структурних підрозділів та комунальних підприємств представили кращі практики та інноваційні рішення у різних сферах забезпечення життєдіяльності міста.

12 грудня проведено семінар присвячений проекту «Кожна краплина має значення». В ході семінару **Тетяна Кудіна**, спеціаліст з координування проектів ПРООН представила досягнення проекту. **Олександра Юдіна**, адміністративний асистент проекту ПРООН/МПВСР представила проект «Чорноморська скринька», метою якого є порятунок Чорного моря через освіту. Представники міст-партнерів Долина та Івано-Франківськ представили досвід реалізації проектів у містах.

3. Рекомендації учасників Форуму

У процесі обговорення, учасники та учасниці Форуму виробили наступні рекомендації, що будуть враховані національними партнерами проекту, керівництвом ПРООН та донорськими організаціями:

1. Представники міських рад-партнерів вкотре привернули увагу до необхідності фінансування Загальнодержавної програми реформування житлово-комунального господарства України в обсязі 3-4 млрд. грн. щорічно.
2. Розробити за допомогою ПРООН фінансові моделі, які б допомагали залучати інвестиції, банківські та донорські кошти в ті міста, які використовують підхід до місцевого розвитку із залученням громади та енергоефективні технології.
3. Підготувати звернення від Національного форуму міст-партнерів до Президента України щодо непролати платіжних доручень місцевих бюджетів Державним Казначейством. Фактично видатки місцевих бюджетів заблоковано Державною казначейською службою.
4. Продовжувати надавати підтримку міським радам у реалізації проектів у сфері електронного врядування, зокрема, впровадження електронного документообігу, надання он-лайн послуг громадянам міст тощо.
5. Підтримувати муніципальні проекти для покращення спілкування влади та громад з використанням інформаційних можливостей Інтернет, мобільних додатків та інших сучасних технологій.
6. Проводити інформаційно-просвітницьку роботу з населенням для сприяння усвідомлення мешканцями відповідальності за багатоквартирні будинки, співвласниками яких вони є, та заохочення до створення ОСББ.
7. Запропонувати Уряду схему громад ПРООН/МПВСР для співфінансування проектів для вирішення пріоритетних проблем громад в містах України. Міста-партнери рекомендували Уряду та Мінрегіону виділяти кошти на реформування ЖКГ в першу чергу для тих міст, які готові надати співфінансування.
8. Звернутися до Уряду з проханням дати можливість містам, які співпрацюють з проектами міжнародної технічної допомоги здійснювати операції по виконанню зобов'язань по співфінансуванню через банки, а не Державне Казначейство.
9. В 2013 році зосередити увагу проекту на сталості результатів, консолідації та узагальненні досвіду проекту в містах-партнерах, поширенні кращих практик через їх публікацію та документування.
10. У рамках підпроєкту «Кожна краплина має значення» представники міст-партнерів зацікавились ідеєю проведення літнього водного табору, метою якого є навчання молоді щодо збереження водних ресурсів.
11. Пріоритетну увагу приділяти роботі у сфері вироблення законодавства для того, щоб інституціоналізувати досягнення на місцевому рівні, а практичний досвід переносити у законодавчу площину та на рівень розроблення політики.
12. При відборі проектів громад надавати перевагу проектам, що спрямовані на енергозбереження.
13. Надавати підтримку мережам шкіл у розповсюдженні знань з питань енергозбереження, сталого розвитку через проведення тренінгів для вчителів, забезпечення посібниками, проведення конкурсів.
14. Проводити заходи «Схід - Захід» для обміну досвідом між муніципалітетами.
15. Проводити тренінги для членів правлінь ОСББ та презентувати типові освітньо-професійні програми.

4. Переобрання Головуючого у Форумі

Місто Українка в особі міського голови Павла Козирева було обрано Головуючим у Національному форумі міст-партнерів у 2013 році.

5. Закриття зустрічі

Павло Козирев, новообраний головуєчий Національного форуму міст-партнерів, подякував за висловлену довіру, продуктивну та ефективну дискусію та запевнив, що місто Українка робитиме все можливе, щоб якнайкраще реалізувати плани та завдання Форуму у 2013 році.

Засвідчено:

Головуючий у Національному форумі міст-партнерів ПРООН/МПВСР

Павло Козирев,
Міський голова м. Українка